

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁR NAP

vajda

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Husvét.

Ma a feltámadás napját ünnepli ötszázmillió ember. Mindenütt a keresztyén templomokban hirdetik Krisztus e diadalmos igéjét: »Én vagyok a feltámadás és az élet, aki én bennem hiszen, ha meghal is él az.«

Magasztos ünnep a husvét; ez plántálja mélyen a szivekbe az örökélet reményét. De vajjon a mi hitetlen korunk hiszi-e az örökéletet?

Hitet csak hit támaszt; vallást csak vallás szülhet. Aki vallástalan, arra nézve nincs feltámadás; annak a husvét csak szokásbeli ünnep. Azonban a hitelenség nem alap természetű a léleknek, a hitelenség csak a tudatlanság és a képzelte tudás tévedése. Minden lélekben ott van a vágy, habár csak sejtjelemszerűleg is, az örökélet után, ezért aki csak élővalóság, valamely módon keresi az összeköttetést az örökkévalóval.

Keressük az összeköttetést mindnyájan, de ezt csak az találja meg, aki Krisztusban él. Ő mondotta: »Én és az Atya egy vagyunk.« Az élet törvénye szerint élet csak életből származik; növényi élet csak növényi életből; állati élet csak állati életből; emberi élet csak emberi életből; szellemi élet csak szellemi életből; isteni élet csak isteni életből. Jézus e nagy törvényt így fejezi ki: »Ami testből született, test az, ami lélekből született, lélek az.« E törvény szerint Jézus isteni élete csak Istentől szülehetett, emberből Istenné sohasem tökéletesedhetett volna. Isteni élete tudatában mondhatta azért magáról Jézus: »Én vagyok a feltámadás és az élet.«

Ma már a tétel igazságát, hogy élet csak életből eredhet, mindenki elismeri. Azért tehát,

nyilván vagyom, hogy a szellemi élet az élő szellem ajándéka, a szellemi ember ennél fogva új teremtmény.

Ujjászületést az ember csak az élet fejedelmétől nyerhet, miként örökéletet is. A hívő ember ezért mondja vallástételében oly bizonyos reménységgel: »Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus «

Hitetlen korunkhoz, a tétovázó kérdezősködőkhöz im mennyei szózat hallszik: »Mit kerestek a halottak között az élőt? Nincsen itt, hanem feltámadott?«

Krisztusban Isten minket gyermekivé fogadott és reménységet ébresztett szívünkben az atyai örökség után. Es az Urnak ígéretei igazak és ámcnek. Krisztus feltámadott a halálból és azoknak, akik elaludtak lett első zseggéjük, hogy ő benne mindnyájan megeleveníttessenek. Krisztus feltámadása kezessége a mi örökéletünknek. Beteljesedik a benne bizókon, hogy a rothadandó test átváltozik rothadatlanná, a lelkes test lelkivé. Beteljesedik a hívőkön a szentől-szembe való látás, amott a mennyei hajlékokban, hova az igazak eljutnak, mint fiak és a Krisztusnak örökös társai.

Zeng ma sok millió ajkon a győzelmi ének: »Él a Jézus, a mi fejedelmünk!« S felel rá a megdicsőültek serege: »Térjen nevére áldás, tisztesség, dicsőség és hatalom örökkön örökké!

A menynek és földnek zengő hymnusa járja át ma a lelkeket a velők oszlásáig, hogy ne legyen senki hitetlen, hanem legyen mindenki hívő és tegyenek bizonyosságot a Tamások is az igazság felől, szent ámulattal: En Uram és én Istenem!

Péchy Árpád,

brassói ev. ref. lelkész.

Nagypénteken.

Kik behinték utját virággal :
 »Feszítsd meg«-et kiált a nép ;
 Ki csókkal illeté ruháját :
 Róla mindent foszlányra tép.
 — »Áldott, ki jött az Ur nevében !«
 S már szegzik a gyalázat fára
 Ott, odafenn a hegytetőn.

És ott sem hagynak neki békét
 A végtelen Pinok között . . .
 Az ég elfödte tiszta arcát,
 Sötét fellegbe öltözött.
 A szikla ott fenn a hegy ormán,
 — Amint tudjátok — meghasadt,
 S az ember? óh, az vad örömben
 Ott tombolt a kereszt alatt!

Az ember, óh igen az ember!
 — Hisz ilyet csak ember tehet. —
 A gyűlölet viszi halálra,
 Aki mindenkit szeretett.
 Az ember, óh, igen az ember
 Őlhet meg csak ilyen szívet . . .
 Földi ember megváltójának
 Óh, mai nap is így fizet!

G. Diószeghi Mór

Nagypéntek.

Ugy tetszik, hogy Jézus életének történetében Nagypéntek az a nap, amely legmagasztosabb érzésekkel töltheti el lelkünket. Az a lelki bátor-

ság, az a véghetetlen szeretet az emberiség iránt, melylyel Ő a halált elszenvedte, méltán vonja magára a keresztyén világ imádó bámulatát.

Mióta emberek élnek és gondolkoznak, a halál az, aminek gondolata minden időben rettegéssel, félelemmel töltötte el a halandók szívét és mikor felsőbb lényeknek boldogságát akarták elképzelni, azt hitték róluk, hogy halhatatlanok. E hitből az látszik ki, hogy a halhatatlanságot a boldogság legfőbb kellékének tartották.

Hogy a haláltól való félelmet többé-kevésbé elviselhetővé tegyék, sokat dolgoztak azon, hogy mi az a halál, és igyekeztek olyan magyarázatokat adni, melylyel a halál minél kívánatosabbnak, vagy legalább is minél megnyugtatóbbnak tűntessék fel. Ismeretes erre nézve az u. n. bölcssek törekvése, kik közül az athenaei Solonnak kr. e. 500 esztendővel kifejezett azon nézete, hogy »halandó emberre nézve legnagyobb áldás a halál,« bizonyosan alkalmas volt arra, hogy embertársaiban a haláltól való félelmet csökkentse. Mindenesetre érdekes az ő világ legnagyobb bölcsének, Sokratesnek, nyilatkozata a halálról, melyet kr. e. 400 esztendővel, halála előtt néhány perczéssel tett barátai körében. »Nagy a reményem — így szólt Sokrates — hogy a halál valami jó dolog, mert kettő között az egyik: vagy a teljes megsemmisülés, vagy a lélek átköltözése innen egy más helyre. Vajjon ezek közül melyik rossz? Egyik sem.«

Bár ezek és hasonló nézetek abban az időben többé-kevésbé elérték azt a célt, hogy az emberek megtudták nyugodni a halál gondolatában: mennyivel magasztosabb megnyugvást talá-

TÁRCZA.

Csernátoni Márton.

— Egy enyedi diák története. —

Elbeszéli: **Váró Ferencz.**

I.

A jó Páriz Pápai Ferencz professzor nem tudhatta, hogy az ő magyar-utczai házának két-száz esztendő múlva ki lesz a gazdája. Valamint mi sem tudhatjuk bizonyosan, hogy a Magyar-utcza hányadik szám alatt keressük ma az ő egykori házát. Csak sejtjük, hogy a 47-ik szám az. Ott a belső pinczeajtó szemöldökfájába vannak bevésbe nevének régi formájú kezdőbetűi. A bort a pinczében elpocsékolták a labanczok; a betűnek békét hagytak; kedveztek vele a történetírásnak.

Nos, a fölött a pincze fölött, szerény dolgozószobájában — muzeumában, a hogy akkor hívták — ült 1704. márczius 10-dikén az öreg professzor fázékonyan, hosszú, bő köpenyegébe csavarodva. Vállára lecsüngő gyér haja, megeresztett szakállá szürkül, nagyon sokat szürkült az ősz óta. Mert nehéz idők fenyegetik Magyarorszá-

got, Erdélyt is, s az enyedi országos kollégiumot. A minap itt hatalmaskodék Enyeden egy Rákócziánus csapattal Toroczka István. A jobbmodu polgárok, féltőkben, hogy a kuruczok meg ne sarczolják őket, titkon hűséget esküvének Rákóczihoz. Lehet, hogy nem is éppen féltőkben, inkább talán nagy magokbirtában. Mert a magyar véré polgárok közt terjeng a mozgalom. Lám a szász polgárok a Svarczegászbán, meg a patakon tul, a Tóth-utczában, csendesesen vannak, s a mikor a bakter elkiáltja, hogy »tízét ütött az óra,« a korcsmaikat is egytül-egyig bezárják; be nem eresztik oda az édes attyokfiát se. De itt, a Magyar-utczában váltig abajganak, nyugtalankodnak az emberek. Szóbeszédre, borra éjfélig is tódulnak, csődülnek. Sajna, a diákok közül is ma ez, holnap az köztük felejtí magát. Nem jó lesz majd ebből.

Az egyik éjjel az a jövevény szász ácsmeszter is, hogy a Varczagászbán az atyjafiai nem nyitották meg neki az ajtójukat, ide a szomszédba, a Méhes Tamás uram korcsmajának az udvarára vetődött. Azt mondják, leskődött, hallgatódzott. A mikor belebotlottak, alighanem éppen a diákjaink marka fogta vállatára. Megvallotta e nyomorult, hogy őt Szászsebesből a német ezredes küldötte hırhajhászni Enyedre. Mi történik most már vele kurucz kézen, a bogáti táborban, azt az ir-

lunk a Krisztus halálában! Krisztus urunk nem elmélkedett a halálról, nem beszélt erről tanítványai körében, Ő magával a halál tényével bizonyította be, hogy *a halál az élet végcélja. Élvi, mint Ő, meghalni, mint Ő, ez az igaz keresztényi cselekedet; ez lehet és nem más, amire mindnyájunknak törekednünk kell.*

De lássuk, mi az, ami felemel; mi az, ami lelkesít és megnyugtat Jézus halálában és mit tanulhatunk az Ő legmagasztosabb cselekedetéből!

Az istenembert, miután elvégezte földi hivatását, bekövetkezendő kinszenvedésének és halálának előérzetében éppen úgy elfogja a csüggedés, mint más közönséges halandót s talán egy percze éppen olyan emberré lesz, mint más; elvonul és sir s aztán imádkozik. De csakhamar diadalmaskodik emberi érzésén az isteni küldetés, amiért Ő megszületett s amiért életét szentelte. Tudja, hogy *a megváltás műukája csak az Ő halálával lesz teljes.* Most már nem csügged; emelt fővel, rendíthetetlen szívvel megy a poroszlok közt ítélő bírái elé, akik — noha megismerik ártatlanságát: — nem merik Őt el nem itélni s a tömegnek áldozatul ki nem adni. Azután tudjuk mi következik: megbecstelenítés, kigunyolás, megostoroztatás, megcsufolás, töviskoszoru. és kereszt. És Ő e közben ellenségeiért imádkozik: *»Uram bocsáss meg nékik, mert nem tudják, mit cselekszenek.«*

Az Ő ártatlanul kiontott vére mennyi vigasztalást, mennyi bátorságot nyújt nekünk az életben, ahol annyiszor érezzük és látjuk, hogy az Ur sujtató karja nehezedik az ártatlanra. Gondolj, halandó a Krisztus ártatlan szenvedésére és

ne felejtse, hogy az Ur akarata teljesül; honnan tudod az Ő céljait, kinek akarata nélkül egy porzsem nem teremhet, s egy hajszál nem eshet le a te fejedről!

Az Ő imádsága ellenségeiért tiltakozik az ellen, hogy gyűlölet vegyen szállást szívünkben. Az Ő véghetetlen szeretete a bánatalkában megtalálja a mentésget: *»nem tudják, hogy mit cselekszenek.«* Szeressétek ellenségeiteket..

Mi az ő tiüelme, melylyel véres igáját hordozza? Igazi meggyőződés, hogy az ut, melyen halad, egyedüli igazi ut a megdicsőüléshez. Ne csüggedj ember, ha a Krisztus útján haladva keresztet kell hordanod, mert jutalmad lesz a megdicsőülés.

»Ma velem leszel a paradicsomban« mondja Jézus a szomszédjában függő megtért bűnösnek. Mennyi bizalom a halál utáni életben, mennyi biztatás az igazak számára! *Bizony ez a halál nem az élet megdicsőülése, hanem a lélek megdicsőülése.*

»Dicsérd lelkem Istenedet, ki úgy szeretett tégedet, hogy szent fiát küldé értünk, ki megváltónk lenne nekünk!« (74-ik dics.)

Kovács Dániel.

Isten igéje.

— Álom-e vagy valóság? —

János ev. V. 28—30.

A gunyolódo hitetlenség kétségbe vonta Jézus feltámadását, s a jövő életre azt mondta, hiu álmadozás, balgatag reménység az egész.

galmas Isten tudhatja. Ha igaz, a mi hirt felőle a vinczi vásárosok ma reggel hoztak, hogy Toroczka gróf uram az órrát, ajakát levágatta, s úgy küldötte haza Szászföldre: akkor Isten legyen irgalmas-kegyelmes Enyednek, meg a kollégiumunknak is.

Küldött embereink még semmi bátoritást nem hoztak sem Szebenből a német generálistól, sem Fejérvárról, sem Szászsebesből. Csak Miklós gróf, a mi nagyszívü főkurátorunk közbenjárása segíthet még valamit rajtunk. Ha gyorsan nem segít, akkor jaj minekünk.

II.

Künn a folyosó téglapadlóján az apparitor csizmájának és falapoczkájának kopogása hallszik. Jelenteni jött a professzor urnak, hogy a diákság felgyült az auditoriumba és várja a meghirdetett rektori intést és parancsolatokat.

— Esszegyültünk. — Rövid szóval csak ennyit mond Csernátoni Márton, második éves diák, az apparitor, s a mint szavát fejbolintással kíséri, lombos haja a homlokára omlik.

A professzor a szeme közé igyekszik nézni a diáknak, s ez egy kézmozdulattal hátralegyinti üstökét. Szemközt, a két kőmellékü, ólomkarikás, rostélyos ablakból az ifjunak mindkét arczát egyformán éri a lucskos utczárol ferverődő napvilág.

Lám, balfelől a pofacsontjától, harántul, sűrűn növekvő barna bajuszáig hosszú, erős sebhely vöröslük; ki tudja, miféle eseménynek az emléke.

— Megyek, Márton fiam, megyek — mondja a professzor, — de előbb neked rendelkezem. Elég értelmes vagy és elég bátor. Tudsz hallgatni, s ha felteszed magadban, tudsz okosan beszélni. Te már többször jártad az utat Szebenfelé. Szebenbe küldelek, Bethlen Miklós grófhhoz, a főkurátorunkhoz. Megnírod a grófnak az én szavammal és az enyedi ekléziák szavával, hogy a városunk nagy veszedelemben forog; itt kurucz kezd lenni a világ és a labancz kapitányok bosszuzállása fenyeget. Eszközöljön ki a gróf nekünk Rabútinus generálistól valami menedék-levelet, ha csak egy hitvány sor írást is. Azt hozd meg nekünk hamar. A grófhhoz levelet nem adok a kezdedbe, mert az vesztekre lehetne az uton. De a generális írást Szebenből, ha megkapod, bátran hozhatod, az magadnak is védelmedre leszen. A mit a nemes gróf kérdez, polgárokról, diákságról, s az itt való eseményekről, minden háborgást, minden hirt, még a titkos szándékokat is, mond el neki, a hogy te tudod, s akárhol hallottad, értelmesen, nyíltan, bátran. De csak neki, másnak senkinek, érted? Még nekem se. Mert én nem is kérdezlek; anélkül is tele van a lelkem gonddal, keserüséggel. Hogy a gróffal szóba állhass: mu-

Mi Jézus életéből meggyőződhetünk a valóságról. Kérdelem azért: Vajon álmódzó volt ő a mikor így sóhatott fel: Ne úgy legyen a mint én akarom, hanem amint te akarsz?

Vannak okos emberek, kik nem hiszik, hogy az emberi kebelben valami jó, valami isteni lakozik; — a kik minden felségest a porba rántanak.

A feltámadás bizonyítékául a hitetlenséggel szemben nem akarlak titeket Jairus leányának halotti ágyához vezetni. Nem vezetlek titeket Nain kapujához, vagy Lázár sziklasirjához. Mert hisz a hitetlen ember úgy is csak azt mondaná: Nem voltam ott, nem láttam ezeket a csodálatos dolgokat, tehát nem is hihetem el.

Mit mondjunk mi ehhez? Álom-e vagy való? Csak azt, hogy ez a legszentebb igazság, s hitünkben a legboldogítóbb reménység.

Nem támaszt-e ma is Jézus új szellemi életet? A reformáció nem volt-e a meghalt leányszónak feltámasztása? Jézus lelke ma is megelevenedik s újabb, — mindig újabb alakot ad társadalmunknak. Hány kihalt szívet ébresztett fel már eddig is?

A názárethi Jézusból, a kit a világ mint álmódzót kinevetett s keresztre feszített, olyan életterő támadt fel az emberiségben, a mely az egész világtörténetet átalakította. Álom-e az, hogy most ebben a templomban vagyunk? Te kételkedő, nézz körül, álom-e az, hogy még ez a kis lap, a »Vasárnap« is hirdeti a feltámadott Jézust? Álom-e az, hogy most száz és száz apró betűk is hirdetik a husvétii örvendetes hirt, hogy *feltámadott*? Álom-e az, hogy a krisztusi szeretet most is munkálkodik az egyházban, az életben, a jótékony intézetekben?

tasd neki elő ezt a szelet papirost, ebből megbizonyosodik, hogy én küldtelek; ráírom a nevedet s az utravalódat: »Csernátoni Mártonnak egy tábla czipó, hasáb szalonna, deberke turó.« Vessd ezt a papirost a tarisznyád fenekére, a prébitor adományával. A vásáros szekerekkel délután indulj, Fejérvárt hálhatsz.

Márton diák csak figyelt, semmin sem csodálkozott, semmit sem kérdezett, s azt sem mondta, hogy »értem.« Vette a papiros-szeletet, megolvasta, hogy valóban az ő neve és utravalója vagyion ráírva; azt összegyűrte és eltette. Aztán az apparitori lapoczkára ragasztott névsort fölmutatva, ennyit szolt:

— Halmágyi következik.

— Add neki által a hivatalodat és várjon az auditorium ajtójában, — rendelkezik a professzor.

Csernátoni Mártonnak ismét előre omlik a haja, ismét hátraveti, megfordul, s megyen.

III.

Azt sejtem, hogy ez a Mártondiák a tavaly, Pápai Ferencz uram görög leczkéin hallani találta, hogy a dicső spártaiak milyen szótlank voltak, s hogy szerették a rövid beszédet. Addig sem volt ő valami közlékeny, fecsegő diák; de azóta valóságos mestersége lett az, hogy hogyan kimél-

Ha tagadni akarsz, töröld ki a 19 századot az emberiség történetéből. Mond azt inkább, hogy ez az 1904. év nem létezett, hanem az is csak álom volt.

Nem, — Jézus él az ő templomaiban ma is. Az egyház nem életnélküli alak.

Kérdelem tovább, álom-e vagy való, ha egy békétlen szívben, a mely eddig mindig elégedetlen volt magával, most egyszerre csak a legédeesebb lelki nyugalom és megelegedés foglal helyet? A lelki vihar után bekövetkezik a békesség, a halál után az élet.

Álom-e vagy való az az erős hit, a mi a megszorodott szívűeket bátrakká teszi s a haladoklót is vidámmá varázsolja át?

Nem álom, hangzik fel tompán a mély sírből. Nem álom, zeng le a magas menyországából, a boldogok lakásából. Nem álom, hanem valóság, igazság, bizonyosság, hogy az ember él a siron túl is. *„El jő az az óra, a melyen mindenek, a kik a koporsóban vannak, meghallják az ő szavát. És a kik jókat cselekedtek, kijönnek az életnek feltámadására, a kik pedig gonosz cselekedtek a kárhozátnak feltámadására.“*

Mondjátok meg álom-e vagy való Isten itélete? A ki érezte a lelkiismeret mardosó kinjait, a titkos lelki furdalást, az életuntságot, a haláltól való félelmet, az mondja meg, álom volt ez vagy valóság?

Nem álom, szól a viszhang ezer keresztyén szívből, ha nem való igazság. — Inkább álom az az élet, a mely Isten nélkül foly le, a mely csak muló javakat keres, tűnő árnyék után szalad.

hesse a szót. Dolgot ad széniornak, kontrának, minden néven nevezhető iskolai tisztviselőnek, hogy valamit kivegyen apróra belőle. Omolhat a fejére a kérdés, mint a kőpor; ő azalatt gONDOL kerek elbeszélés helyett egy mondatot, egész mondat helyett egy szót, vagy csak hangot és mozdulatot, a mely beszéljen helyette.

Mégsem rossz fiu ő. Nem gyűlölik, de nem is szeretik. Hanem szakadatlanul róják. Csak maga Pápai professzor talán sejtve, hogy az ő görög leczkéje bűnrészes ebben a spártai magaviseletben, hagyja egészen mentére. Sőt igen jó véleményvel is van felőle azért, mert ha óráció csinálásra és előadásra kerül a sor: ott Márton diák az elsők között van. Tömötten, velőseh, klaszikus izléssel szerkeszteni és szövegezni, átgondoltan, érzéssel, hatással előadni kevesen bírnak úgy, mint ő.

Most sem kételkedik a professzor, hogy Márton diák a hosszú uton Szebenig úgy körmonfonja a mondanivalóit, s oly helyesen fogja a főgondnoknak előadni a dolgokat, a mint csak kell. Lehet, hogy ebben nem is fog csalódni.

Hanem hát aztán az eredményeket kitől, honnan tudhassuk mi meg? Márton diáktól magától csakugyan nem. Akárhogyan végződik majd a dolga, az ő közlékenységére hiába számítunk. Innen onnan kell a történet folytatását összetudakoznunk. És a történetnek szomorú végét.

(Folyt. köv.)

Ha mégis álom volna a feltámadás s az örök élet, akkor is szívesebben álmodom a lelkiekről, inkább élek keresztyén modra vidámon s inkább halok meg azzal a vigasztalással, a mit egy szép álmokép nyujt, mintsem azokkal a józan eszű emberekkel kinlodjam át az életet, a kik csak az anyagnak élnek s reménység nélkül költöznek el e földi porházából.

Ne mondja tehát nekem senki, hogy csak álom a feltámadás. Ne hangoztassa senki azt, hogy az egész csak üres szó. Az örökélet majd megmutatja az igazságot. Gyenge földi fogalommal nem érthetjük meg a hitnek ezt a nagy titkát.

Igen, — az örökélet kapuja előtt, a sir szélénél, a haldokló szobájában vagy a halotti ravatalnál minden más szímben tűnik fel, mint a világi élet öröm-zajában. Sokan kinevették már az örökélet gondolatát a vig mulatozásban s álom képek neveztek azt. Ezek később kétségbe-esve tépték hajokat s verték homlokukat ezt mondván: Én, én voltam az álmodozó. Én aludtam el életemet, időmet, boldogságot s örök üdvösségemet.

Oh ragaszkodjunk a hithez, a mely boldogít, a mely nem pusztá álom, hanem élővalóság.

Ha pedig volnának közöttünk olyan álmodozók, a kik az igaz hit helyett a babona, a vahit, az érzélgőség világában élnek, a kik nem tudnak szabadulni a külső s szertartások, czeremoniák szemfényvesztő hatalmától, azoknak prófétai haraggal kiáltjuk oda: Ébredjete fel a mély álmómból ti szegény és szerencsétlen ábrándozók s közeledjete az élő Istenhez, a kit lélekben és igazságban kell imádnunk. Töltséte meg lelketeket igaz tartalommal s engedjete, hogy foszoljanak szét a vakhit s a fanatizmus álmoképei, hogy az igazi szeretet s igaz Istenimádás valóságává változhassanak át.

Király Béla.

Feltámadunk.

Róm. IV. 25. Ki a mi bűneinkért halálra adatott, feltámadott, a mi igazulásunkért.

A siralmas Job panaszán keresztül villog valami titokteljes reménység, vágyva a bizonyágra: »En jól tudom, hogy az én Goelem él.«

Péter apostol új eget, új földet vár.

Pál keresi a szabadulást a bűnökből, megigazolást és e szabadulást megtalálva, e szavak-

ban állítja elénk: »*Ki a mi bűneinkért halálra adatott, feltámadott a mi igazulásunkért.*« És a vizsgálódó ember belenézve ama szédítő mélységbe és káprázató magasságba, meg hajlik e szellemóriások előtt, igazat ad az apostal nagy gondolatának.

Feltámadunk! Ama megnyílt sziklasirban bezárult a földi élet ajtaja Megváltónk mögött. Megjelenései tanítványai előtt arra mutatnak, hogy hazája immár nem e föld. Felcserélte az ő testét amiben »közöttünk lakozott« (Ján. 14.), ismét amaz Igével. Feltámadott. Nem vón győzelmet rajta a halál, teste rohadást nem látott, hiszen ő volt az Ur ama szentje.

És az a nagy áldozat, a halál elszenvedése, mit önként vállalt el, ragyogó dicsfényt vesz a feltámadásban. Amott a megalázott ember, itt ama második Ádám! Amaz elszenvedett egy halált miérettünk, bűneinkért, emez új utat mutat nekünk — bünteleneknek. Ez a feltámadás tiika, ez a mi biztos reménységünk.

A hitetlen bölcs Rousseau (olv. Russzo) ily vallomást tesz, olvasva Jézus életét: Ha Socrates úgy szenvedett és halt meg, mint egy bölcs, Krisztus úgy szenvedett és halt meg, mint egy Isten. Ehhez a keresztyén ember csak azt teheti hozzá az apostallal: bűneinkért. És ezt csak úgy érezhetjük, idézve egy kitünő hitvidős szavait (Dr. Schaff Fülöp new-yorki tanár). »minél jobban közelítünk hozzá,« mert »a Krisztus szenvedései nem hasonlítanak semmi más szenvedéshez,« feltámadásáról, a mi feltámadásunkról, csak úgy győződhetünk meg, ha benne élünk egészen. Így világos: *Ki a mi bűneinkért halálra adatott, feltámadott a mi igazulás-*

KOVÁCS ALBERT

sunkért.

Feltámadunk! előttünk nem titok többé az ő feltámadása. Hiszünk a Krisztusban és azért hiszünk cselekedeteiben és feltámadásában. Ezzel az egygyel lelkünkben érezzük a feltámadás éltető erejét, mint Sunemi a próféta lehelletében az Ur lelkét, mi új életre hívta, érezzük, mint enyhe tavaszi napsugárt, mi életre hív mindent, minket is.

És ez adja megigazolásunkat.

Nem szó, nem beszéd, de élet a megigazolás. Igaz, csodálatos, mint a »*legnagyobb csoda,*« a mi Megváltónk élete. Élünk ő benne, ez a mi feltámadásunk.

Azt mondják, hogy a nagy emberek környezetükre is rányomják, az ő jellemképüket el a külsőségekig. Ha mi a világ legnagyobbja környezetében élünk: tulajdonunk az ő szentsége el a külsőségekig. Szeretetünk olyan lesz, mint az ővé, a büntől való tartózkodásunk oly erőssé vá-

lik, mint benne, hitünk szilárdsága megközelíti a Mesterét.

Ebben van a feltámadás csirája: benne élünk. A mi világunk az ő világa lesz. Ártatlanság, boldogság. Harczunk az ő harcza: hit hitelenség ellen, artatlanság bűn ellen; igazulás kárhozat ellen, és a mennyei boldogság e földi gyönyörök ellen. Ebben ujja születik a mi lelkünk napról-napra. Feltámadunk a mi igazulásunkra.

Egy anya meghalt leánya sirjára virágot ültetett. Amint meg-meg látogatta a kedves sirt: a virágok pompája megenyhítette lelke bánatát... és azután folyton virág borítja a kedves sirhantot... Ha mi a mi életünk eseményeinek oly gyorsan szaporodó sirhantjaira odaültetjük a hit gyönyörűségei virágait: megenyhül lelkünk bánata... életet látunk, megigazulást, mert *ki a bűneinkért halálra adatott, feltámadott a mi igazulásunkért.*

(Feketelak)

Osváth Lajos

Husvétban.

Ki szívemben hordom
Vágyát egy szebb életnek,
Higyjem — ha meghalok,
Hogy vége lesz mindennek...
Higyjem-e hogy a legszebb
Virágjokban összerontott szivek,
Kárpótlást ne találjanak,
Ha voltak is mindhalálig hivek?

Neml szebb élet vágyát
Szívünkbe Isten oltá,
S ő nem teszen olyat,
Mi nem lehet valóvá.
Mig a földön bujdosunk —
Minket homály környez és azontul
Nem lát a szemünk, de bizonyos
Hogy szent vágyunk egykor megvalósul.

Lenni kell egy helynek,
Valahol a világon,
Hol a vérző lélek
Igazságot találjon...
Hol a bántó ellentét
És visszásság ki lesz egyenlítő,
S kik homályban jártak itten,
Azok lesznek ott megdicsőítve...!

Ne csüggedj hát lelkem!
Sőt husvét szent ünnepe;
Erősödjék benned
Ingatlanná a remény:
Hogy amidőn megkondul
Innen való válásod órája:
Földnek hagyván, ami földé,
Oda szállasz fel az üdv honába...

Husvétnak ünnepe
Egy szebb élet záloga:
Melyet majd ő vált be —

Aki ma feltámadá;
És feltámadásával
A halálnak borzalmit elvette,
Mely a lelket addig győtré...
Adjunk halát Istennek érette!

Dénes József.

Egyházi élet.

— Beszámoló. —

(A feketelaki ev. ref. egyházközség 1903/1904-iki felolvasás sorozatáról)

Isten országa, az *evangelium* — mondja a mi édes Ildveitőnk — hasonlatos a mustármaghoz, mely olyan nagy fává fejlődik — ámbár magkorában legkisebb a magok között, hogy még az égi madarak is rá szállhatnak.

Az *evangelium* terjesztése — mai napság is ezt az igazságot mutatja. Kicsiny kezdetből kell támadnia, hogy nagygyá lehessen. A nehézségeket, miket az *evangelium* Istenországa terjedésében talál, ha nem is tudja egyszerre legyőzni, de győzelmé felett kétség soha nem lehet. Mert vagy győz a hitelenség, urrá lesz a világban a bűn, elfogja a sziveket az Antikrisztus — s tommá lesz a világ; vagy — a hit tápláló gyümölcszeiben erőt talál az emberi lélek, élő viznek üdítését, az üdvösség után óhajtozó szív.

A mi utunk célja ez utóbbi.

Munkálni a rendelkezésünkre álló szerény eszközökkel Isten országa terjesztésén. Célunk elérésére kettős utat használtunk. Az első volt hitünk megismerése a történetből, a mikor végig kísértük a legkiválóbb történetírók (Kurcz, Vargha, Zsilinszky) nyomán vallásunk életének minden fontos mozzanatát 1517 október 31-től egészen a Ruyter admirális önzetlen fellépéséig a gályarabok megszabadítása érdekében. A mag, mit ezen felolvasások vetettek nem lesz semmivé, legalább öntudatot kelt hiveink szívében. Különben az aratás ideje fog számot adni vetésünkről.

A másik ut, min eddig jártunk, már nem mutat oly közelről célunkra. A cél itt is az volt, elvezetni a lelkeket Istenhez, még pedig a *földnek szeretete* által, látni a Mindenhatót, hogyan nyilvánítja erejét, kegyelmét velünk emberekkel szemben, midőn áldásosztogatólág tárházának kincseit juttatja részünkül. E cél szolgálatában láttuk, a mi határaink egykor szép reménységének — elpusztult szőlőinknek felújítási módozatait, láttuk pusztán terméketlenül álló területeink hasznosításának útját a gyümölcsfa-tenyésztés kérdésének okszerű felmutatásában stb.

Ezek voltak röviden összefoglalva, munkáságunk céljai. Jól tudjuk, hogy e célt el nem érhattük mindenben, sőt kevésben is alig — de táplál a reménység, hogy a kis mustármag, ha egyszer elvettetett — terebélyes fává fog nevedni.

Egyebekben beszéljenek a számok, 12 esté-lyünkől 6 volt a történeté, 6 a gazdasági. — Felolvasásaink, kivéve a zord téli idő egy alkal-

mát, szép látogatottságnak örvendettek. — És gondoljuk, hogy a jövőre Isten segédelméből újra elől kezdendő felolvasások majd szebb eredményt mutatnak, Isten országához közelebb vezetnek bennünket. A kegyelem Istene segítsen mindnyájunkat. Az egyházi értekezlet nevében. Feketelak, 1904. márczius 12. *Szentes Albert*, jegyző. *Osváth Lajos* elnök.

Értekezleti közgyűlés. A székelyudvarhelyi egyházi értekezleti fiókkör, márcz. hó 27-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, a tagok igen szép számu részvétele mellett. Elsőbben egyházi elnök *Vajda Ferencz* tett jelentést az Értekezlet három évi munkálkodásáról. A kitűzött czélt ezen fiókkör igen szépen valósította meg, úgy egyházi estélyek rendezésével, mint hiterősítő iratok terjesztésével és segély nyújtásokkal. A »Vasárnapot« pl. az estélyek jövedelméből tizenkét példányban járatta a mult évben is egyes buzgó hitsorsosainknak. Segélyezte a leányiskolai szegény tanulókat és a temetőkerü szegényeket; a templom számára pedig 100 drb. énekes könyvét vásárolt. Könyör adományokból a két utóbbi évben 400 kor. 81 fillért vett be. Az egyházi estélyeket ezen tél folyamán az értekezlet női választmánya rendezte, ennek is tulajdonítható egyfelől a fényes siker. Az elnöki jelentés után, az egyházmegyei értekezlet átiratára, kimondotta a közgyűlés, hogy Székelyudvarhely város, mint fiókkör, továbbra is fenntartja magát, mert a kitűzött cél úgy is szolgálhatja és a testvéri kapcsolatot a más két körrel úgy is ápolhatja. Miután, a mult ősszel letelt a három év az Értekezlet megalakulása óta, következett az újra szervezkedés és tisztujítás. Világi elnöknek: *Gyarmathy Ferencz* ügyvéd, egyházi elnöknek: *Vajda Ferencz* lelkész, jegyzőnek: *Gyerkes Mihály* községi tanító és pénztárnoknak: *Pál Sándor* kántor választatott. A férfi és női választmány szintén megújított. Az értekezleti közgyűlés azt is kimondotta, hogy ezen fiókköri értekezletnek tagjául tekint minden itt lakó protestáns egyént s a választmánynál is erre tekintettel ejtette meg a választást. A következő hat évre, hogy a régi tagok megtartassanak és még újak is jelentkezzenek: utczák szerint 2--2 presbiter tag kéretett fel a taggyűjtés megejtésére. Hiszünk és reméljük, hogy tagjaink száma még szaporodni fog s így még nagyobb erővel szolgálhatjuk anyaszentegyházunk fölvirágoztatását! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Brassói egyházunkban szép ünnepély folyt lé a napokban. Az egyházközség fáradhatatlan papjának, *Péchy Árpádnak* ezelőtt 10 évvel való pappá lételetét ünnepelte. Az üdvözlő beszédet a lelkészhez *Orbán Ferencz* főgondnok tartotta, gyönyörű beszédben méltatva a lelkész munkásságát, érdemeit. Majd a magy. prot. nőegylet üdvözölte a lelkészben védnökét, gróf *Lázár Istvánné* elnökönövel élén s nyújtotta át az egylet kedves ajándékát, egy gyönyörű képet: az »Ur-vacsorát.« *Péchy lelkész* meghatva köszönte meg a megemlékezést s kötelezte el magát újra a hűséges munkára. Új frigykötés volt e nap a gyönyörűen fejlődő, lüktető életű egyházközség és

szeretett papja közt. Legyen Isten áldása rajtuk. Jó kívánatainkkal mi is szívből csatlakozunk az üdvözlőkhöz, annyival inkább, mért *Péchy Árpád* volt a »Vasárnap«-nak egyik megteremtője.

Biblia vasárnap. A torda-szentlászlói egyházközség, közben felmerült akadály miatt, csak márczius 20-án tarthatta meg a biblia vasárnap ünnepélyt, mely alkalommal a szép és tágas templom egészen megtelt ünneplő közönséggel. Az ünnepi beszédet *Kenessey Béla*, a kolozsvári theol. facultás igazgatója s az erdélyi egyházkerület nagy tiszteletben és közkedveltségben álló közfőjegyzője tartotta. A figyelmet mindvégig lebilincselő és meglepő közvetlenséggel előadott beszédet a nagyszámu gyülekezet mély áhitattal hallgatta. A Biblia-társaság céljaira tizenöt korona perselypénz folyt be e napon.

Adorján László, a héjasfalvi ev. ref. egyház buzgó lelkipásztora márcz. hó 19-én, 52 éves korában, hosszas szenvedés után, meghalt. Özvegyet és hét gyermeket hagyott maga után. Az isteni gondviselés, melyről olyan meggyőzően beszélt, legyen oltalmazója az özvegynek és árváknak.

Felhívás előfizetésre.

A „Vasárnap“ 1904. évi első negyedének a végére jutottunk. Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, szívesen felkérjük, hogy előfizetéseiket szíveskedjenek megújítani. A »Vasárnap« hivatásának megfelelően, a keresztyén családok hiterősítő lapja, mely a család és egyház közötti kapcsolatot minél szorosábbra igyekszik fűzni. E mellett gazdag tájékoztatást nyújt minden számban a hazai eseményekről és a világ folyásáról. Egy buzgó keresztyén család alig nélkülözheti e kis ujságot. A kinek előfizetése lejárt, küldje be ismét a koronát a következő negyedre. Új előfizetőinknek, ez évi meglévő számokat ingyen küldjük meg. A »Vasárnap« előfizetési ára: év végéig 3 kor. félévre: 2 kor. negyedévre: 1 kor. Előfizetési pénzek Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők Székelyudvarhely Árpád-utca 3. sz.

Husvétii öntöző vers.

A husvétnak szép ünnepén
Áldassék a Jézus neve...
Keresztyének örvendjetek;
Ti is éltek most hát vele!

És az Isten, ki megérni
Adta már e szép ünnepet;
Adjon crőt, egészséget,
Hogy sok husvétot érjetek!

Nekünk pedig, kik eljöttünk,
Hogy e háznak szép virágát
Megöntözzük... kérjük Istent:
Tegye széppé ifjuságát!

Mig az élet napja ragyog
Kerülje el minden csapás,
Most pedig az öntözésnek:
Váltsága egy piros tojás!

H. Szántó István.

Mai képünkhöz.

Egyik közelebbi számunkban megemlékezünk volt Kovács Albert, pesti theologiai tanár haláláról, mely 1904. év febr. 6-án következett be. Most a jeles férfiúnak arcképét mutatjuk be olvasóinknak előtt. Kovács Albert 1838-ban született Mezőbándon. A középiskolát Maros-Vásárhelyen; a teológiát Kolozsváron végezte. Azután beutazta Németországot, Hollandiát, Franciaországot, s mikor 1865-ben külföldről, gazdag ismeretekkel megrakodva, hazakerült, Budapestre hívták meg theologiai tanárnak, mely álláson élete végéig szolgált. A magyar teologia irodalmát igen értékes művekkel gazdagította. Részt vett az egyházi élet munkáján kívül, a politikai életben is; 1881-től 1896-ig, követ is volt, és a nemzeti pártához tartozott. Testvére volt dr. Kovács Ödönnek a nagyenyedi theologiai egykori kitűnő tanárának.

Vegyes hírek.

Husvét. A szomorú nagypéntek után itt van az örömdes husvét. A halál után az élet, a síralom után az öröm, a feltámadásnak boldogító öröme. Husvét a kereszténység győzedelmének, s a véges ember halhatatlanságának ünnepe. Istennek hozzánk való nagy szerelme nyilatkozott meg a Krisztus halálában is, feltámadásában is. Van-e bennünk hit, hogy befogadjuk ezt a nagy szerelmet s hálaadásra nyitjuk meg érette ajkunkat? Örüljete, örvendeztetek e napon, az életnek a feltámadásnak napján. A kegyelemnek Istene törülje el a ti szomorúságotokat és adjon menyeyi örömet szívetekbe. Ebben a hitben boldog husvét-i ünnepeket kívánunk a »Vasárnap« olvasóinak.

Országgyűlés. Képviselőház márczius 26-án tartotta husvét előtt az utolsó ülését. Azt megelőzőleg letárgyaltak több javaslatot. Benyújtotta a kormány a beruházásokról szóló törvényjavaslatokat is. E szerint 321 millió van előirányozva beruházásokra, amiből 153 millió vasuti beruházásokra; 43 millió törvényhatósági utakra esik. A képviselőház legközelebből április 12-ikén ül össze tanácskozásra.

Ellopott pénzeszsák. A marosújvári vasuti állomáson pár nap előtt vakmerő lopás történt. Az esti vonat megérkezésekor a posta kirakásánál egy 1010 koronát tartalmazó pénzes zsákot ellopottak. Szelkugyán Szimeon és Mecheja József keresztmári lakosokat több gyanuok miatt elfogták. A pénzes zsákot kivágva a levelekkel együtt a vasuti sinek mellett találták meg, de hogy a pénzt hova tették, még eddig nem vallották be.

Jótekonyczélu estély. A segesvári ev. ref. egyházközség folyó évi április hó 4-én, a »Csillag« vendéglő nagytermében jótekonyczélu társasestélyt rendez. Az estély műsora: 1. Trio. Hummeltől. Előadják: Mätz Vilma, Borger, Stenzl és Teutsch. 2. Felolvasás. Tartja: Solymossy Endre székelyudvarhelyi gimn. tanár. 3. Kurucz dalok. Énekli: Benedek Jolán, zongorán kíséri Silbernagel Viktor. 4. Zongorasóló. Előadja: Mätz Vilma. 5. Szavalat. Tartja: Bihary István. 6. Duett, két hegedű, zongorakísérettel. Előadják: Stenzl és Teutsch, zongorán kíséri Mätz Vilma.

A főrendiházi is ülésezett az elmúlt héten. Letárgyalta a képviselőház által elfogadott javaslatokat, köztük az 1904. évi ujonczjavaslatot is. Nagyobb vita csupán az indennitási javaslatnál volt. Br. Prónay Dezső tartott hazafias szellemű beszédet, azt mondván többek közt, hogy a nemzet és a király között Ausztria miatt nincs összhang. A javaslatot különben elfogadták.

A vasúti tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozólag Lukács László pénzügyminiszter márcz. 22-én a képviselőházban azt a kijelentést tette, hogy az 1904. évi költségvetésben fel van véve a fizetés javítás, csak éppen le kell tárgyalni. Ugyanilyen forma ígéretet tett volt Ludvig Gyula igazgató is, de úgy látszik sem egyik, sem másik nyilatkozat nem élégítette ki a vasuti tisztviselők jogos kérelmét. Nekik nem ígéret, hanem cselekedet kell. Ujabbán kimondották, hogy május 8-ig még várnak, s ha addig nem tesznek valamit, megkezdik a sztrájkot.

Nagyenyed pusztulása. Virágvasárnapján mult kétszázéztendeje, hogy Nagyenyed városát a labanczok feldúlták. Váró Ferencz, az enyedi kollegium tudós tanára »Csernátoni Márton« cím alatt egy szép elbeszélés formájában írta meg a pusztítás történetét és munkáját készséggel adta át a »Vasárnap« számára. Olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk a kiváló dolgozatra, melynek közlését mai tárczánkban kezdtük meg.

Halálozás. Szabó Domokos, Székelyudvarhely városgazdáját sulyos csapás érte. Leánya, Szabó Ödönné márcz. 30-án gyerekágyban, pár órai szenvedés után meghalt. Temetése nagypénteken történt meg általános részvét mellett. A bánatos férjnek és a megszorodott szülőknek adjon a jó Isten vigasztalást a viszontlátás bizonyos reményében.

A japán-orosz háború színhelyéről az a hír érkezik, hogy a japánok a mult héten még egy támadást intéztek Port-Arthur ellen, de ez is csütörtököt mondott. Ugy látszik, hogy az oroszok sokkal jobban tartják magukat, mint sem azt az első japán győzelmekből ítélve, gondolni lehetett. A japánok pedig nem felelnek meg a hozzájuk fűzött várakozásnak. A száraz földön még nem volt csata.